

Avgift för kort flytt av elsparkcyklar, cyklar och moped klass 2

Hemställen från trafiknämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avgift för kort flyttning av elsparkcykel, cykel och moped klass 2 fastställs att uppgå till 250 kronor.
2. Avgiften ska gälla från och med den 1 mars 2021.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Den allt mer förekommande uthyrningen av elsparkcyklar i Stockholms innerstad har visat sig orsaka problem för framkomligheten, eftersom fordonen ofta parkeras olämpligt. De olika åtgärder som trafiknämnden har vidtagit i syfte att stävja problemen har hittills inte visat sig vara tillräckligt framgångsrika, varför nämnden under en period har provat att tillämpa det regelverk som ger kommunen rätt att flytta fordon som står hindrande.

Enligt förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall är en fordonsägare ersättningsskyldig för kostnaden för flyttningen av fordonet samt övriga kostnader för åtgärden. Efter genomförd testperiod har trafiknämnden konstaterat att den genomsnittliga tidsåtgången för en kort flyttning av elsparkcykel är 25 minuter inklusive den administration som utförs hos parkeringsentreprenören och av handläggare vid nämndens förvaltning. Nämnden föreslår en avgift på 250 kronor per flytt utifrån de beräknade kostnaderna för åtgärderna. Avgiften föreslås gälla från och med den 1 mars 2021.

Beredning

Ärendet har initierats av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att kort flytt av elsparkcyklar kan bidra till att uthyrningsföretagen tar ett större ansvar för hanteringen av fordonen och därmed minska problemen med hinder för framkomligheten samt att avgiftsnivån är rimligt beräknad.

Mina synpunkter

Elsparkecyklar som står i vägen på trottoarer eller skräpar i ett buskage skapar både irritation och utgör en potentiell fara för inte minst synskadade som riskerar att snubbla på en elsparkcykel som ligger på marken.

Trafikkontoret har sedan hösten 2019 samlat in elsparkcyklar som står hindrande eller trafikfarligt och kört iväg dem till en uppställningsplats i Lunda industriområde där bolaget som äger elsparkcykel fått hämta ut den mot en avgift. En så kallad lång flytt. Detta har tyvärr visat sig vara både tidsödande och ineffektivt. Lagen om flytt av fordon säger att staden endast får ta bort elsparkcyklar som står hindrande eller trafikfarligt och kriterierna är snäva för när detta anses uppfyllt. Lagen kräver dessutom en juridisk bedömning och dokumentation av varje enskild flytt och processen blir därför omständlig och ger inte tillräcklig effekt.

Under våren 2020 när coronapandemin slog till försvann de flesta cyklarna men kom tillbaka med full kraft hösten 2020 då elsparkcykelbolagen ställde ut ungefär 14 000 cyklar. Trafikkontoret har därför finkammat alla lagparagrafer och kommit fram till att staden får ”kortflytta” elsparkcyklar inom synhåll från där den hittades, mot en avgift som bolagen får stå för. Ett försök har gjorts där parkeringsvakterna genomfört kort flytt av elsparkcyklar.

Försöket föll väl ut och var betydligt mer effektivt än de tidigare långa flyttarna. Samtidigt som försöket pågick började vissa elsparkcykelbolag själva skicka ut egen personal för att flytta på felaktigt parkerade elsparkcyklar. En direkt effekt av stadens nya arbete och mycket välkommet då bolagen själva bör ta ansvar och se till att deras elsparkcyklar inte står i vägen. Bolagen kan dessutom flytta många fler cyklar än de som enligt lagens mening definieras som hindrande eller trafikfarliga och som staden har möjlighet att flytta på.

En avgift för kort flytt av elsparkcyklar behövs för att fortsatt uppmuntra bolagen att ha egen personal som flyttar på cyklarna samt för att kunna genomföra kort flytt och ta ut en avgift för de elsparkcyklar som fortsatt står hindrande och trafikfarligt.

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Det offentliga utrymmet tillhör oss människor. Våra gator och gångbanor är till för stockholmarna. Men de senaste åren har den grönbå majoriteten i Stockholm valt att upplåta våra gemensamma utrymmen till elsparkcyklar som parkeras varsomhelst. Det här sker inte av sig självt. Det här är ett resultat av att de grönbå i Stockholm prioriterar företagen bakom elsparkcyklar framför stockholmarnas rätt att röra sig tryggt. Ett besynnerligt ledarskap. I mer än två år har funktionsnedsatta haft svårt att komma fram. Äldre skadas. Och cyklister tvingas väja undan för elsparkcyklarna som står parkerade överallt.

Vi socialdemokrater har länge krävt att staden omedelbart flyttar felparkerade elsparkcyklar och fakturerar bolagen för det. Vi har också påtalat att företag måste ansöka om tillstånd enligt ordningslagen för att få ställa ut elsparkcyklar och att de måste betala för den mark de tar i anspråk. Detta krav har dock den styrande majoriteten vägrat tillämpa på just elsparkcykelbolagen. I andra städer runt om i Sverige så forslas elsparkcyklarna bort och ordningslagen tillämpas. Men här i Stockholm vägrar de grönbå agera.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avgift för kort flyttning av elsparkcykel, cykel och moped klass 2 fastställs att uppgå till 250 kronor.
2. Avgiften ska gälla från och med den 1 mars 2021.

Stockholm den 20 januari 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Daniel Helldén

Mats Larsson

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) enligt följande.

Det offentliga utrymmet tillhör oss människor. Våra gator och gångbanor är till för stockholmarna. Men de senaste åren har den grönbå majoriteten i Stockholm valt att upplåta våra gemensamma utrymmen till elsparkcyklar som parkeras varsomhelst. Det här sker inte av sig självt. Det här är ett resultat av att de grönbå i Stockholm prioriterar företagen bakom elsparkcyklar framför stockholmarnas rätt att röra sig tryggt. Ett besynnerligt ledarskap. I mer än två år har funktionsnedsatta haft svårt att komma fram. Äldre skadas. Och cyklisterna tvingas väja undan för elsparkcyklarna som står parkerade överallt.

Vi har länge krävt att staden omedelbart flyttar felparkerade elsparkcyklar och fakturerar bolagen för det. Vi har också påtalat att företag måste ansöka om tillstånd enligt ordningslagen för att få ställa ut elsparkcyklar och att de måste betala för den mark de tar i anspråk. Detta krav har dock den styrande majoriteten vägrat tillämpa på just elsparkcykelbolagen. I andra städer runt om i Sverige så forslas elsparkcyklarna bort och ordningslagen tillämpas. Men här i Stockholm vägrar de grönbå agera.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Det är glädjande att majoriteten äntligen föreslår ett effektivare sätt att hantera alla felparkerade elsparkcyklar. Ett i grunden bra beslut om införandet av elsparkcyklarna har skapat mycket onödigt irritation på grund av det valhända handhavandet av att få till ett effektivt regelverk. Det kom knappast som en överraskning att problem skulle uppstå, och det hade varit önskvärt om man hade tänkt över och identifierat vad som skulle kunna bli problem innan elcykeluthyrningsbolagen släpptes lösa i det offentliga rummet. Vi ser dock med tillförsikt på att de nyinförda reglerna om kort flyttning ska göra stadsmiljön både säkrare och trevligare.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Remissammanställning

Ärendet

De senaste åren har en rad olika mikromobilitetslösningar, däribland elsparkcyklar, introducerats i Stockholm. Stockholms stad ser i grunden positivt på utvecklingen, som innebär fler alternativ till framför allt de kortare resorna. Samtidigt medför det att många elsparkcyklar parkeras olämpligt och dessa problem har efter en tids nedgång under våren 2020 åter ökat, med följderna att framkomlighet och trygghet för olika trafikantgrupper som rör sig i staden påverkas. Staden har tagit fram en avsiktsförklaring med bolagen som hyr ut elsparkcyklarna. Avsiktsförklaringen innebär bl.a. att bolagen åtar sig att flytta felparkerade cyklar inom en viss tid. Staden har även provat s.k. hotspots, särskilt reserverade ytor för elsparkcyklar. Ingen av dessa åtgärder har gett ett märkbart resultat.

Fortfarande påträffas ett antal elsparkcyklar liggande tvärs över gång- och cykelbanor eller uppställda så att trafikfara eller hinder uppstår. Trafikkontoret har därför under 3 veckor i september och oktober 2020 testat att flytta elsparkcyklar med stöd av lag och förordning av flyttning av fordon i vissa fall. Flyttarna har utförts med hjälp av stadens parkeringsvakter. Istället för att som tidigare flytta elsparkcyklarna till den särskilda uppställningsplatsen för flyttade fordon i Lunda industriområde, har de flyttats till en plats inom synhåll från ursprungsplatsen. Att tillämpa s.k. ”korta flyttningar” har visat sig vara betydligt effektivare än att frakta elsparkcyklar till uppställningsplatsen. Trafikkontoret har för avsikt att fakturera bolagen för dessa korta flyttningar. För att kunna göra det behöver en avgift för kort flyttning av cykel och moped klass 2 fastställas och kontoret föreslår att den avgiften ska vara 250 kr.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 november 2020 följande.

1. Trafiknämnden hemställer till kommunfullmäktige att fastställa avgiften för kort flyttning av cykel och moped klass 2, till 250 kronor. Avgiften föreslås gälla fr.o.m. den 1 mars 2021.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Rikard Warlenius m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Malin Ericson (Fi), som instämmer i särskilt uttalande från Rikard Warlenius m.fl. (V).

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Lång eller kort flytt

I den lag och förordning som styr flyttning av fordon anges att ett fordon som står hindrande eller av andra skäl flyttas, ska flyttas till en särskild uppställningsplats, s.k. Lång flytt. Det behöver dock inte alltid ske. Istället kan ett fordon enligt 7 § i förordningen, ”ställas upp inom synhåll från den ursprungliga uppställningsplatsen” s.k. Kort flytt.

Det är dock på samma grunder flyttningen sker oavsett om det är en lång eller kort flytt, lagen och förordningen ska följas. Flyttgrund ska finnas, utredning ska utföras, beslut ska fattas, bilder ska tas på fordonet såväl före som efter flyttning, protokoll ska skapas.

Att utföra kort flytt av en bil är sällan möjligt då det i regel inte finns en intilliggande lämplig plats att ställa bilen på. Vid snöröjning och sandsopning har kontoret dock tillämpat det, då fordonet flyttats till intilliggande plats där åtgärder redan skett.

Flyttningen av elsparkcyklar till stadens uppställningsplats är såväl tidskrävande som resursomfattande. Att istället utföra kort flytt på de elsparkcyklar som påträffas liggande över gångbanor eller cykelbanor eller på annat sätt utgör en fara eller ett hinder är att föredra. Parkeringsvakter som patrullerar sitt område, kan initiera kort flyttning av elsparkcykel och efter beslut från kontoret praktiskt utföra densamma.

Som nämnts ovan genomförde kontoret ca 200 långa flyttar av elsparkcyklar till uppställningsplats 2019, för dessa finns en fastställd avgift som betalas när

elsparkcykeln hämtas ut. För kort flytt av cykel och moped klass 2 saknas fastställd avgift, då trafikkontoret inte tidigare har tillämpat korta flyttar av dessa fordonsslag.

Försöksperiod

Kontoret har under tre veckor v. 39-41 utfört tester av s.k. kort flytt av elsparkcykel. Detta bl.a. för att se om parkeringsvakter rent fysisk har möjlighet att flytta en elsparkcykel till en intilliggande plats. Tidsåtgången för flyttning av en elsparkcykel, inklusive alla moment, är i genomsnitt 25 minuter. Detta inkluderar tidsåtgången både för parkeringsvaktens flyttningsåtgärder och de påföljande administrativa åtgärderna för parkeringsentreprenören samt för handläggningen på trafikkontoret.

Under perioden har 294 stycken elsparkcyklar kortflyttats p.g.a. att de utgjort fara eller hinder för andra trafikanter. Testet har fallit väl ut. Elsparkcyklar som haft låsta hjul och varit av tyngre modell har trots det gått att flytta. Kontoret avser därför att fortsätta kortflytta elsparkcyklar och har också gjort det efter försöksperiodens slut. Efter det att avgift för kort flytt fastställts av kommunfullmäktige ämnar kontoret även påbörja fakturering för dessa.

Serviceåtgärder

Elsparkecyklar står inte alltid uppställda så att de utgör en påtaglig fara eller ett påtagligt hinder. I de fallen är inte en kort flyttning möjlig att utföra. Parkeringsvakterna har vid behov ändå, som en serviceåtgärd, rättat till uppställningen av elsparkcykeln. Detta har skett i syfte att underlätta för andra trafikanter i gaturummet. Serviceåtgärder omfattas inte av den avgift som föreslås fastställas för kort flytt.

Bolagen

I samband med att försöket startade har uthyrningsbolag haft egen personal för att flytta elsparkcyklar som står trafikfarligt eller hindrande. Detta ser kontoret mycket positivt på. Att bolagen själva ombesörjer uppställning av elsparkcyklar som hamnat fel är helt i enlighet med den avsiktsförklaring som upprättats. Kontoret har också undersökt att samtliga bolag har giltiga faktureringsadresser, vilket är fallet. Fakturering för de korta flyttningarna kommer därmed att kunna ske.

Fastställda avgifter vid flyttning av fordon

Kommunfullmäktige fattade i början av år 2019 beslut om avgifter i samband med flyttning av fordon enligt ”lag (SFS 1982:129) och förordning (SFS 1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall” inom staden. Avgifterna är gällande fr.o.m. den 1 maj 2019.

Avgiften för flytt av cykel och moped klass 2, bestämdes till 500 kr. Cyklar har hittills endast flyttats till stadens uppställningsplats för flyttade fordon belägen i Lunda industriområde. Detta för att de traditionella cyklarna som flyttats har varit övergivna och endast i undantagsfall hämtats ut av ägare. Det finns heller inte möjlighet för staden att fakturera någon ägare för själva flytten då cyklar inte har registreringsnummer. De få traditionella cyklar som således hämtats ut, har ägaren fått lösa ut mot den fastställda avgiften på 500 kr. Samma avgift gäller för elsparkcyklar som flyttats till uppställningsplatsen då fordonsslaget är cykel.

Ny avgift

Det finns idag ingen fastställd avgift för ”Kort flytt” av cykel och moped klass 2, däremot för bil. Avgiften faktureras ägaren av bilen när en kort flytt ägt rum. Samma system är möjligt vid kort flytt av elsparkcykel då bolagen är kända. Cyklarna identifieras via firmadekal samt unik beteckning och fakturering kan därefter ske.

Den genomsnittliga tidsåtgången för en kort flyttning av elsparkcykel är 25 minuter inklusive den administration som utförs hos parkeringsentreprenören och av handläggare på trafikkontoret. Enligt förordningen om flyttning av fordon är en fordonsägare ersättningsskyldig för kostnaden för flyttningen av fordonet samt övriga kostnader för åtgärden. Vid beräkning av kostnaden för de korta flyttningarna utgår kontoret från den tidsåtgång som entreprenören och kontoret har i samband med flyttningen. Kontoret föreslår en avgift på 250 kronor utifrån de timkostnader kontoret har för åtgärderna.

En elsparkcykel ingår i fordonsslaget cykel enligt gällande definition. Då kontoret i dagsläget inte vet hur uthyrning av cyklar och moped klass 2 kan tänkas ske i framtiden, är det lämpligt att även innefatta dem i flyttkategorin, kort flyttning. I och med detta följs då även den gällande strukturen för avgifterna för flyttning av fordon.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av ovan beskrivna finner kontoret att det effektivaste sättet att flytta elsparkcyklar som parkerats hindrande eller trafikfarligt är genom så kallad ”kort flytt”. Det är därför lämpligt att införa en avgift för kort flyttning av cykel och moped klass 2.

Trafiknämnden hemställer till kommunfullmäktige att fastställa avgiften för: Kort flyttning av cykel och moped klass 2 att vara 250 kronor per flytt. Avgiften föreslås gälla fr.o.m. den 1 mars 2021.

Beredning

Ärendet har initierats av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2020 framgår att ett av verksamhetsområdesmålen är att stadens infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter och god framkomlighet. Åtgärder ska vidtas för att minska trängsel och klimatutsläpp samt att säkerställa att det går snabbt och smidigt att resa i Stockholm. En ökad användning av cykel, samt gång och kollektivtrafik, ska prioriteras.

Stadsledningskontoret konstaterar liksom trafiknämnden att det under senare år har blivit allt vanligare med uthyrning av elsparkcyklar i Stockholms innerstad. Den ökade mikromobiliteten har dock visat sig orsaka problem för framkomligheten, eftersom fordonen ofta parkeras olämpligt. Användningen av elsparkcyklar har kommit att upplevas som ett hinder för framkomligheten för andra trafikantgrupper, främst gående och andra cyklister. Trafiknämnden har på ett konstruktivt sätt försökt att minimera problem genom att teckna avsiktsförklaringar med uthyrningsbolagen, vilket inte gett tillräcklig effekt.

Stadsledningskontoret har förhoppningen att Polismyndighetens konstaterande att utplacering av elsparkcyklar ska kräva polistillstånd kommer att delvis minska problemen med illa placerade fordon. En stor andel av de felplacerade cyklarna sker när uthyrning avslutas och därför ser stadsledningskontoret positivt på trafiknämndens förslag om att införa en avgift för så kallad kort flytt av cykel och moped klass 2. Förslaget kan bidra till att uthyrningsföretagen tar ett större ansvar för hanteringen av fordonen och därmed minska problemen med hinder för framkomligheten.

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget att införa avgiften faller inom ramen för vad som åsyftas med lagen (1982:129) och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall, och att avgiftsnivån förefaller vara rimligt beräknad. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige att, i enlighet med förslag från trafiknämnden, fastställa avgiften för kort flyttning av cykel och moped klass 2 till 250 kronor och att avgiften ska gälla från och med den 1 april 2021.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Särskilt uttalande gjordes av Rikard Warlenius m.fl. (V) enligt följande.

Vi finner det lovvärt och inte en dag för tidigt att Stockholms stad nu har hittat ett sätt att avgiftsbelägga felparkerade och trafikhindrande elsparkcyklar och föreslagit en avgiftsstorlek på 250 kronor. Vi hoppas att avgiften är tillräckligt avskräckande för att de uthyrande bolagen själva ska se till att deras elsparkcyklar står parkerade på lämpliga ställen. Men vi är tyvärr inte övertygade om att denna åtgärd är tillräcklig för att få bukt med de omfattande problem med elsparkcyklar som har rapporterats de senaste åren. Därför fortsätter vi att kräva att uthyrning av elsparkcyklar ska göras tillståndspliktigt enligt ordningslagen. Då kan en uppsättning regler uppställas och om de inte efterlevs, kan tillståndet enkelt dras in så att verksamheten måste upphöra. Det tror vi skulle utgöra en starkare drivkraft för uthyrningsbolagen att efterleva reglerna och utgöra ett bra komplement till den avgift för kortflytt som föreslås i detta ärende.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (S) enligt följande.

Det offentliga utrymmet tillhör oss människor. Våra gator och gångbanor är till för stockholmarna. Men de senaste åren har den grönbå majoriteten i Stockholm valt att upplåta våra gemensamma utrymmen till elsparkcyklar som parkeras varsomhelst. Det här sker inte av sig självt. Det här är ett resultat av att de grönbå i Stockholm prioriterar företagen bakom elsparkcyklar framför stockholmarnas rätt att röra sig tryggt. Ett besynnerligt ledarskap.

I mer än två år har funktionsnedsatta haft svårt att komma fram. Äldre skadas. Och cyklister tvingas väja undan för elsparkcyklarna som står parkerade överallt.

Vi socialdemokrater har länge krävt att staden omedelbart flyttar felparkerade elsparkcyklar och fakturerar bolagen för det. Vi har också påtalat att företag måste ansöka om tillstånd enligt ordningslagen för att få ställa ut elsparkcyklar och att de måste betala för den mark de tar i anspråk. Detta krav har dock den styrande majoriteten vägrat tillämpa på just elsparkcykelbolagen.

I andra städer runt om i Sverige så forslas elsparkcyklarna bort och ordningslagen tillämpas. Men här i Stockholm vägrar de grönbå agera.